

Efeze 5: 21- 6: 9: “Man, vrouw en dienen” – Doop van Suus.

Orde van dienst:

Voor de dienst - Psalm Project – psalm 72

- Psalm project – psalm 52 ‘Witter dan sneeuw’.

Welkom.

Aansteken Adventskaars – Lezen: Jesaja 40: 1-11

Zingen: Stapellied bij advent 1 “Troost mijn volk en zeg....”

Votum en zegen

Nieuw Liedboek 287 vers 1, 2, 3

Wet

Psalm 40 vers 3

Gebed

Kinderen: Koning Jezus.

GK 71

Lezen: Efeze 5: 21 – 6: 9:

Preek

GK 164 in canon

Gebed

Doop van Suus Groenendijk:

Zingen: Dooplied – Sela

Formulier - uitleg van de doop.

Doopvragen.

Doop van Suus.

Zingen - ‘Zegenlied’ Sela

Geschenken en gebed

Collecte – Zingen - Maranatha - Sela

Slotlied - ‘Heer, wijs mij uw weg’ - Sela

Zegen.

Kinderen – Koning Jezus:

Kroon van opa.

Jezus: heel bijzondere koning.

Inleiding: De kern van de brief is “Jezus maakt je leven nieuw”.

Alles wordt anders. Je leven wordt omgegooid.

En dat begint in de hemel.

Daar had de eeuwige God jou al op het oog. Nog voor je werd geboren zag Hij jou al. Had Hij jou lief. Liefde als een geschenk.

Die hoef je dus niet te verdienen. Als een slaaf.

Die ontvang je. Als een kind.

Meer zekerheid kun je in dit leven niet krijgen.

In je aardse leven ga je die liefde ontmoeten. Leer je die kennen. Hoe diep die gaat. En dat gooit heel je leven om.

Dat is de Efeze-brief: die begint in de hemel. In de eeuwige liefde van God. en die eindigt in jouw gewone leven. In jouw leven. in de gemeente. In je huwelijk. in je huis.

Preek:

Omdenken.... Weet u het nog?

Omdenken betekent, dat je leert om van een heel andere kant naar een probleem te kijken.

Een bekende is dit: is het glas half vol of half leeg?

dia

Bij Omdenken leer je te vragen: "Waar is de kraan?". Kun je het glas bijvullen.
Of deze: "Luisteren kan zoveel zeggen". dia
Of deze: "Geloof niet alles wat je denkt". dia
Omdenken.

Dat is niet nieuw.

Dat leren we van de Bijbel keer op keer.

Het Spreukenboek zit er vol mee.

Zoals deze: "*Beter dat je openlijk terechtgewezen wordt, dan dat je uit liefde wordt gespaard*". Dia.

Maar deze dan ook weer: "*Je kunt beter in een hoekje op het dak wonen, dan in één huis met een vrouw, die ruzie zoekt*". (25: 24) Dia

Is wel van toepassing in ons gesprek over man/vrouw-ambt! ;-)

Ook Jezus leert ons omdenken.

Hij leert, dat geven rijker maakt dan ontvangen.

Dat knielen groot maakt.

Wie treurt ontvangt troost.

Wie bedelaar wil zijn, wordt koning.

(Thema-dia: cultuur)

Dit zien we ook bij de woorden van Paulus over het huwelijk in Efeze 5. Hij leert ons omdenken.

We lezen daar namelijk woorden als 'gezag', 'hoofd'. In de vorige vertaling ging het over 'onderdanigheid'. De vrouw moet onderdanig zijn aan de man.

En wij lezen deze woorden dan door de bril van onze cultuur.

We kunnen niet veel anders.

Dus: bij 'hoofd' denken wij aan 'leiding geven'. Zoals een hoofd van een afdeling leiding geeft. Of een staatshoofd leider is.

Bij 'gezag' denken wij aan 'hiërarchie': de een staat boven de ander en heeft het over de ander te zeggen. En die ander moet dus gewoon gehoorzamen.

Bij 'onderdanigheid' denken wij aan een slaafse houding.

En vele eeuwen lang is de vrouw ook verteld, dat de man de leiding heeft en dat zij hem moet gehoorzamen. Onderdanig zijn.

En we verzinnen daar dan mooie beelden bij.

Zoals dat man en vrouw natuurlijk wel gelijk zijn, maar dat de man wel meer gelijk is dan de vrouw.

Of we zeggen: in een elftal zijn alle spelers gelijk, maar er moet natuurlijk wel één de aanvoerder zijn.

Of deze: elke vergadering heeft wel een voorzitter nodig.

Of: er kunnen niet twee kapiteins op één schip zijn.

Wij plakken beelden uit onze cultuur op deze woorden van Paulus.

En daardoor missen we zijn bedoeling.

Je kunt ook anders door de bril van onze cultuur kijken: vroeger was er veel ongelijkheid.

Maar!!!!: in onze tijd kunnen vrouwen in principe allemaal precies hetzelfde bereiken als mannen. Vrouwen worden arts, worden burgemeester, worden directeur van een bedrijf, worden kamervoorzitster, partijleider, minister. Net als de man. Dus waarom zou een vrouw dan ook niet in de kerk leiding mogen geven in de kerkenraad en dus predikant of ouderling mogen worden?

Wat Paulus zegt in Efeze 5 is dan gewoon niet meer van deze tijd. De Bijbel is ouderwets.

En we leggen zijn woorden aan de kant.

En missen een schitterende boodschap!

Met de oester gooien we de parel weg. Omdat we door al onze vooroordelen de oester niet eens hebben geopend! 'Want wat kan dat oude boek ons nog vertellen?'

Maar, laten we dat vanmorgen nu eens wel doen: de oester openen. Dat oude boek.

En, let op!, we gaan een parel vinden.

(Thema-dia: lichaam..)

Om te beginnen neemt Paulus een ander beeld, dan wij vaak kiezen. Niet het beeld van een aanvoerder van een elftal of een kapitein op een schip of een voorzitter van een vergadering. Beelden die verwarren. Metaforen, die passen bij het oude denken.

Hij kiest het beeld van het lichaam. Van hoofd en lichaam.

Hij vergelijkt de kerk met het lichaam en het hoofd is Christus.

Zo is de man het hoofd en de vrouw is het lichaam.

Wij vullen dat dan meteen in en zeggen: 'O, dan is de man dus de leider en de vrouw moet volgen'. Want Christus is toch ook het hoofd, de koning van de kerk. Dus moet de man leiden en de vrouw volgen. Kijk maar, zeggen we, dat staat er ook: "Vrouwen erken het gezag van uw man, want hij is het hoofd...". Gezag. Klaar.

Maar dat staat er niet.

Het beeld van het lichaam gaat hier niet over gezag. Het gaat over zorg.

Het gaat over eenheid. Over verantwoordelijkheid voor elkaar.

In het lichaam zijn alle organen verschillend. Bloedvaten, zenuwen, ogen en nieren, hoofd en lichaam: de verschillen zijn groot. Maar het mooie is, dat al die verschillende organen elkaar aanvullen. Elkaar dienen. Ze kunnen niet zonder elkaar! Zorgen zo voor elkaar!

Wij denken bij "hoofd" aan leiding. En dat deden die Efeziërs ook. Mannen waren 'hoofd' in die wereld. Vrouwen bezit.

Ik las een uitspraak van de grote filosoof Seneca. Die vertolkt het gevoel van die tijd met deze woorden: "De man is als heerser geboren en de vrouw is geschapen om gehoorzaam te zijn".

Dia

Het is de letterlijke echo van de woorden van God na de zondeval: "Je zult je man begeren en hij zal over je heersen".

Dia

Ja, dat is inderdaad de grote vloek die door deze wereld gaat en die vrouwen én mannen diep beschadigd heeft. De wereld ten oosten van Eden. Mannen werden halve despoten. Vrouwen kun je verhandelen.

Maar zo had God dit niet bedoeld. Bij de schepping van Adam en Eva lees je geen woorden als "heersen" en "gehoorzamen".

Paulus begint bij Gods bedoeling.

Hij gebruikt dan de bekende woorden: hoofd en lichaam.

Maar hij vult die woorden met het evangelie. Met Christus.

Alleen al dat woordje "gezag".

(Thema-dia: dienen)

In het Grieks staat het woordje "hupotassoo".

En dat betekent letterlijk 'je onder iemand stellen'. Uit vrije wil de ander dienen.

Dat is de kern: dienen.

Het geluk van de ander zoeken. De ander hoger achten dan jezelf. Voeten wassen.

Dat doe je al in de gemeente.

Ook al zo'n plek vol "omdenken". Vol van het nieuwe leven.

Vers 21 Onze vertaling: "Aanvaard elkaars gezag uit liefde voor Christus".

Maar dat woordje gezag staat er gewoon niet.

Er staat steeds "hupotassoo", er onder stellen, dragen.

Zoals benen het lichaam dragen. Of sterke pijlers een brug.

Beter is: "Dien elkaar uit liefde voor Christus". Wees elkaars onderdaan.

En dat geldt dus voor vrouwen én voor mannen: dien elkaar!

Hij werkt dat dan uit voor de man en de vrouw in het huwelijk: vrouwen moeten zo hun man in liefde dienen. Zichzelf vrijwillig aan hem toewijden. Het beste voor hem zoeken.

Niet omdat de man de natuurlijke heerser zou zijn, maar uit liefde voor Christus.

En de man?

Het is heel opvallend, dat Paulus nu niet schrijft “En jij, man, jij moet gezag over je vrouw oefenen! Jij moet over haar heersen!”.

Nee, hij schrijft: “en jij, man, moet je vrouw liefhebben”.

Dus niet “gezag oefenen”, maar “liefhebben”!!

Over ‘omdenken’ gesproken!

Wat betekent dat in de praktijk?

Dit.

Paulus vertelt hoe je als man naar je vrouw moet kijken.

Mannen hebben iets met kijken.

Kijken naar vrouwen. Vergelijken.

In landen als Afghanistan dragen vrouwen daarom boerka's. Om de blikken van mannen af te weren. Zelfs het gezicht wordt bedekt. Leven in aparte ruimtes. Ze mogen zelfs niet zingen waar mannen bij zijn, omdat ook hun stem mannen tot verkeerde gedachten kan verleiden. De verantwoordelijkheid wordt hier vooral bij de vrouw gelegd: zij mag mannen niet verleiden.

En een leven lang kijkt zij door de tralies van een boerka.

Paulus legt de verantwoordelijkheid bij de man: hoe kijk je naar vrouwen en naar je eigen vrouw?

Is zij vooral een sloof? Een lustobject?

En dan keert Paulus het opnieuw helemaal om: zij is kind van God. Zij is deel van Christus. Mede-erfgenaar. Ze wordt een koningin.

Hij leert mannen kijken.

Hij gaat daarvoor helemaal terug naar Genesis 2: jij en je vrouw zijn één. Eén lichaam.

In die Griekse tijd, en ook nu, zijn mannen vaak erg bezig met hun lichaam. In sportscholen staan zij in manshoge spiegels naar hun lichaam te kijken. Want dat moet er goed uitzien. Je weet maar nooit wat je tegenkomt als je uitgaat!

Paulus zegt nu: maar als jij zo goed voor je eigen lichaam zorgt, moet je dat ook voor je vrouw doen. Want zij is één lichaam met jou!

Dus zorg je voor haar. Doe je haar geen pijn.

Hij leert nog dieper kijken. Hij leert mannen om door Christus naar hun vrouw te kijken.

Wat heeft Christus voor zijn bruid gedaan?

Over haar geheerst. Haar onderworpen? Uitgebuit? Vernederd?

Nee, juist helemaal andersom: hij heeft zich voor haar overgegeven. Heeft zichzelf vernederd.

Hij heeft zijn bruid uit het vuil van de zonde getild. Haar rein gemaakt. Door woorden vol vergeving en door het water van de doop. Hij heeft haar bevrijd van ‘vlekken en rimpels’.

Vlekken en rimpels waren toen en nu tekenen van de ouderdom. Van zorgen en pijn.

Jezus heeft zijn gemeente dus haar jeugdige schoonheid teruggegeven.

Zo moet ook de man voor zijn vrouw zorgen.

Want daar gaat het om in wat Paulus schrijft.

Het gaat niet over gezag.

Het gaat over zorg. Zorgen voor elkaar. Verantwoordelijkheid dragen voor elkaar. Dienen.

En zo mag je door je huwelijk ook iets laten zien van Christus.

Dat bedoelt Paulus met dat woord “mysterie”.

Hij bedoelt niet dat er een soort van geheim achter het huwelijk zit. Een mysterieus gebeuren, waar je dus nooit achter komt.

Hij bedoelt: achter jouw huwelijk mag je het huwelijk en de liefde van Christus voor zijn gemeente zien. En anderen mogen door jouw huwelijk heen kijken en daar de liefde en de overgave van onze Bruidegom en verlosser zien.

(thema-dia: begin)

Als je dit hoort, denk je: “Ja, dit is mooi. Zó heeft God het bedoeld.

Want welke vrouw wil nu niet de man dienen, als hij haar op handen draagt.

En welke man heeft niet de vrouw lief, die zichzelf helemaal aan hem geeft?

En tegelijk denken we nu misschien allemaal: "Help!! Hoe doe ik dit?"

"Het is mooi, maar ook zo onbereikbaar.

Ik ben mens op deze aarde. In de wereld ten oosten van Eden.

En ik ken de pijn van die wereld zo goed. Ik ben zo vaak vernederd. Geslagen. Gebruikt.

Onbegrepen.

Ik moet in mijn huwelijk op eieren lopen, anders is er zomaar weer ruzie.

Mijn man kan de sfeer in huis zo bederven. Mijn vrouw maakt alleen maar verwijten.

En ik zie ook hoe mijn kinderen daaronder lijden.

Naar buiten toe lijkt alles goed, maar je moest eens weten!"

Ja, wat kan het mooi zijn en wat kan het moeilijk zijn om getrouwd te zijn.

Waar moet je beginnen? Wat mag je nog verwachten?

Vanmorgen alleen dit: begin steeds bij Christus. Bij zijn liefde voor jou. Zijn overgave.

Leer door hem anders kijken.

Kijk door hem naar jezelf: ik ben geliefd. Door God zelf.

Dat is wie ik ben. Geliefd kind van God. Mede-ergenaam. Bruid van Christus. Dat ben ik.

En daardoor ben ik niet afhankelijk van wat anderen over mij zeggen. Niet van geld of

diploma's om wat aanzien te krijgen. Niet van drank of seks om mij gelukkig te voelen.

Daarbij: durf naar je zwakheid te kijken. Naar de leegte in je hart. Je verlangen naar liefde.

De leegte, die je zo vaak vult met andere leegten. Geloof in de vergeving. Kijk vaak naar je eigen doop. En geloof, dat je uit de liefde van Christus mag putten om de ander lief te hebben.

Leef daarom dichtbij hem. Met je gebed. Met het lezen van zijn woorden.

Kijk daarna ook naar je man of vrouw.

Besef, dat je man of vrouw ook mens is. Met gaven en tekorten.

Soms als kind nooit liefde gekregen en daarom ook niet weten wat liefde eigenlijk is. Hoe je die kunt ontvangen of geven. Hoe moet je knuffelen als je zelf nooit geknuffeld bent?

Als mens, die leeft van vergeving. Die woorden van liefde nodig heeft. Steun. Bevestiging.

De bron voor ons nieuwe leven is niet onze eigen kracht. Niet onze cultuur. Niet onze idealen.

De bron is wat Christus voor ons deed.

Paulus diept zijn woorden op uit het evangelie zelf. Bron van levend water.

Dit is de sleutel: dien elkaar. Zorg voor elkaar.

Dat geldt voor de hele gemeente.

Dat geldt voor de liefde tussen man en vrouw.

En dat begint bij de liefde die Christus ons geeft.

Amen.